STOCKHOLMS UNIVERSITET
Statistiska institutionen
HT 2025

Pär Stockhammar
2025-07-28

Kursbeskrivning för Självständigt arbete, 15 högskolepoäng, på Statistik III, GN 30 högskolepoäng, ST3901

KURSENS INNEHÅLL

Kursen består av två moment:

1. Självständigt arbete, uppsats, 13.5 högskolepoäng
2. Opposition, 1.5 högskolepoäng

KURSENS LÄRANDEMÅL OCH FÖRVÄNTADE STUDIERESULTAT

För godkänt resultat ska studenten kunna

- kritiskt och självständigt formulera en statistisk frågeställning
- självständigt planera och med adekvata metoder lösa ett statistiskt problem inom givna tidsramar
- visa fördjupad metodkunskap inom någon del av statistiken
- söka kunskap inom olika statistiska områden, inklusive aktuell forskning
- analysera, bedöma och hantera kvalificerade statistiska frågeställningar
- skriftligt dokumentera och utvärdera ett vetenskapligt arbete
- muntligt och skriftligt redogöra för och diskutera slutsatser och den kunskap och de argument som ligger till grund för dessa
- visa förmåga att inom statistik göra bedömningar med hänsyn till relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter
- beakta forskningsetiska problem i sitt eget och andras arbeten

KURSLITTERATUR OCH ÖVRIGA LÄROMEDEL

Då uppsatserna behandlar olika ämnen och problem följer det att litteratur och källor varierar mellan studenterna. Relevant litteratur bestäms då i samråd med handledaren. Eventuell kurslitteratur som är gemensam för samtliga studenter beslutas av institutionsstyrelsen och redovisas i bilaga till kursplanen. För den termin som den här kursbeskrivningen avser har ingen gemensam kurslitteratur fastställts.

Övrigt kursmaterial kan dock förekomma bl.a. som rekommenderad läsning inför uppsatsarbetet. Information om sådant material meddelas i förekommande fall i samband med föreläsningarna och läggs ut löpande på Athena.

EXAMINATOR, KURSANSVARIG OCH ALLMÄN INFORMATION

Statistiska institutionen finns på plan 6 i hus 4 i Albano. Allmän information om institutionen (mottagningstider, telefonnummer, schema etc.) finns på institutionens hemsida: www.statistics.su.se.

Kursansvarig och examinator:	**Mottagningstid:**	**Rum:**	**E-post:**
Pär Stockhammar	Efter överenskommelse	A4607	par.stockhammar@stat.su.se

Handledare: Utses bland lärare på institutionen.

Undervisning

Undervisningen består av föreläsningar och handledning. Undervisningen sker på svenska. En student som påbörjat det självständiga arbetet har rätt till sammanlagt åtta timmar handledartid. Byte av handledare kan ske vid särskilda omständigheter och i mån av tillgängliga resurser. Framställan om sådant byte ska göras skriftligt med motivering till prefekten vid Statistiska institutionen.

Antal författare

Varje uppsats har två författare. Om särskilda skäl föreligger kan uppsatser med en eller högst tre författare tillåtas. Framställan om detta ska göras skriftligt med motivering till prefekten vid Statistiska institutionen.

Föreläsningar och uppsatsseminarier

F1	Introduktion
F2	Att skriva uppsats 1
F3	Att skriva uppsats 2
F4	Presentationer av pågående uppsatser. Studenterna berättar

Uppsatsseminarier

S1-S3	Presentationer, opposition och försvar av uppsatser

Studenter måste ta kontakt med kursansvarig lärare ***senast den 26 september*** med en kort beskrivning av tänkt ämne (någon mening kan räcka, men får gärna vara längre). Studenter som vid datumet inte varit i kontakt med kursansvarig lärare och inte meddelat att de har för avsikt att genomföra kursen kan inte räkna med att få handledning denna termin. Se även avsnittet om avbrott i studierna nedan. Den ***7 november*** ska en beskrivning av ämnet (en sida kan räcka, men får gärna vara längre) lämnas in till handledaren och examinatorn. Studenten och handledaren kommer överens om vad som ska ingå i ett utkast som skrivs och lämnas in senast ***5 december*** till handledaren och kursansvarig lärare.

Inlämning av uppsats, revidering och skriftlig sammanfattning av oppositionen

Kopieringsfärdigt manuskript i pdf-format lämnas till handledaren och examinatorn ***senast 5 januari, 2026, kl. 17.00***. Detaljer för inlämningssätt och namn på filen ges under kursen. Uppsatsen ska ha både svensk och engelsk titel. Om det kopieringsfärdiga manuskriptet lämnas in för sent, kan man inte räkna med att man får fullgöra prov 1 och 2 innevarande termin. Se nedan för vad prov 1 och 2 innebär. Studerande som inte lämnar in sin uppsats i tid ges möjlighet att fullgöra proven vid efterföljande examinationstillfallen.

Studenter får lämna in en reviderad version av uppsatsen, dock senast kl 17 dagen efter den dag då den egna uppsatsen försvarats. Om den reviderade versionen inkommit i tid är det den som bedöms, i annat fall är det den först inlämnade versionen, alltså ”det kopieringsfärdiga manuskriptet” i förra stycket, som bedöms.

Om betyget på uppsatsen är Fx kan studenten komplettera (eller revidera) för att få godkänt betyg. Tidsgräns för kompletteringen fastställs av examinatorn i samråd med den studerande och anpassas till kompletteringsbehovens omfattning och karaktär, dock inte längre än ***två veckor*** efter att kompletteringsbehoven meddelats den studerande. Total tidsåtgång tas med i betygssättningen.

Varje student ska individuellt sammanställa en skriftlig sammanfattning av den uppsats man ska opponera på med egna kommentarer. Cirka 1-2 A4-sidor är lagom, men kan vara längre. Den ska lämnas till kursansvarig lärare ***senast 13 januari, 2026, kl. 17.00***.

AI-verktyg och plagiering

- Användning av AI-verktyg är tillåtet som hjälp när det gäller kunskapsinhämtning och instudering men inte för att producera material till någon form av examination.
- All typ av plagiering är otillåten och innefattar även text genererad av AI-verktyg.
- Användning av AI-verktyg för förbättring av en ursprungligen egenskriven text är otillåten.
- Programvara för textmatchning och detektorer för AI-genererad text används av institutionen. Läs Riktlinjer för disciplinärenden vid Stockholms universitet https://www.su.se/polopoly_fs/1.62329.1322828409!/menu/standard/file/Riktlinjer%20f%C3%B6r%20disciplin%C3%A4rendenRF111103.pdf

Sammanfattning viktiga datum

Kort beskrivning av ämnet	26 september
Ev. anmälan om tidigt avbrott i studierna (se nedan)	Tre veckor efter kursstart
Beskrivning av ämnet lämnas in	7 november
Utkast av uppsatsen lämnas in	5 december
Inlämning av den färdiga uppsatsen	5 januari, 2026, kl. 17.00
Schema för uppsatsseminarier fastställs och meddelas på Athena	6 januari, 2026
Inlämning av den skriftliga oppositionen	13 januari, 2026, kl. 17.00
Uppsatsseminarier	14-16 januari, 2026
Inlämning av eventuell reviderad uppsats	Två veckor efter besked (se ovan)

AVBROTT I STUDIERNA

Om man av något skäl vill eller måste skjuta på uppsatsarbetet ska man helst anmäla s.k. tidigt avbrott. Man kan då söka till kursen på nytt men observera att man inte har platsgaranti. När man blivit antagen på nytt till kursen förnyas rätten till handledning.

För att räknas som tidigt avbrott krävs att anmälan har lämnats in senast ***tre veckor efter kursstart***. Anmälan om avbrott ska göras via *Mina studier* där du även kan finna mer information. Kontakta studentexpeditionen eller studievägledaren om du har frågor.

Observera att rätten till handledning endast gäller under den termin man är förstagångsregistrerad på kursen. Om du gör avbrott på kurs *efter* sista datum för tidigt avbrott finns inga möjligheter att söka kursen igen och du kommer enbart kunna läsa kursen vid ett senare tillfälle i mån av plats; för denna kurs likställs ”mån av plats” med ”handledning”.

Om man vill lägga fram uppsatsen för examination vid ett senare tillfälle än den schemalagda ska man kontakta sin handledare eller kursansvarig lärare. Man har inte rätt till ytterligare handledartid, men man kan ansöka om så kallad förlängd handledartid. Framställan om detta ska göras skriftligt med motivering till prefekten vid Statistiska institutionen. Man får även räkna med att få lägga fram uppsatsen först vid nästa schemalagda tillfälle vilket i praktiken innebär i slutet på efterkommande termin. Man ska då också komma ihåg att omregistrera sig på kursen. Betyget kommer att påverkas, se vidare nedan under Bedömningsgrunder och Betygskriterier.

OBLIGATORISK NÄRVARO

Inga föreläsningar obligatoriska. Men följande moment kräver närvaro.

1. **Närvaro krävs** vid försvar av den egna uppsatsen och vid presentationen av och oppositionen på en annan uppsats. Om inte synnerliga omständigheter föreligger likställs frånvaro vid presentationen, oppositionen och försvar av den egna uppsatsen med att inte bli klar i tid. **Närvaro krävs dessutom** vid minst tre uppsatser, utöver den egna uppsatsen och den uppsats man opponerar på (om färre än fem uppsatser presenteras krävs närvaro vid samtliga uppsatser). Otillräcklig närvaro vid dessa minst tre uppsatser kan kompenseras genom skriftliga inlämningsuppgifter.

KUNSKAPSKONTROLL OCH BETYGSÄTTNING

Kursen examineras genom kunskapskontroll av de förväntade studieresultaten. Kunskapskontrollen sker genom en s.k. examinationsportfölj som består av tre delar: (1) skriftlig redovisning av eget självständigt arbete, dvs uppsatsen, samt muntligt försvar av den vid ett uppsatsseminarium, (2) muntlig och skriftlig presentation och opposition av någon annans uppsats samt (3) deltagande i uppsatsseminarier. Information om hur de olika delarna vägs ihop till ett slutbetyg finns nedan under ”Betygskriterier”.

Observera att kunskapskontrollen och examinationen är individuell. Detta kan medföra att två studenter som skriver tillsammans kan ges olika betyg på kursen beroende på hur den individuella arbetsinsatsen har bedömts av examinator. Bedömningen sker i samråd med handledaren.

Betygssättning av kursen sker enligt sjugradig målrelaterad betygsskala:
A = Utmärkt; B = Mycket bra; C = Bra; D = Tillfredsställande; E = Tillräckligt; Fx = Otillräckligt; F = Helt otillräckligt.
Bedömningsgrunder och betygskriterier anges nedan.

Övrigt

Studerande som fått

- betyget Fx eller F på ett prov har rätt att genomgå minst fyra ytterligare prov så länge kursen ges för att uppnå lägst betyget E.
- lägst betyget E på prov får inte genomgå förnyat prov för högre betyg.
- betyget Fx eller F på prov två gånger av en examinator har rätt att begära att en annan examinator utses för att bestämma betyg på kursen. Framställan härom ska skriftligt göras till prefekten. Med prov jämställs också andra obligatoriska inslag.

Prov 1. Uppsats, 13,5 hp

För godkänt resultat krävs att

1. uppsatsen har lämnats till examinatorn enligt anvisningar ovan
2. studenten har närvarat vid presentationen och oppositionen av den egna uppsatsen och aktivt försvarat den
3. fått lägst betyg E.

I det fall uppsatsen har fått Fx krävs för godkänt resultat att den kompletterats/reviderats enligt anvisningar från handledaren och/eller examinatorn, och därefter lämnats in i tid och får lägst betyg E.

Prov 2. Opposition, 1,5 hp

För godkänt resultat krävs att

1. en skriftlig sammanfattning och kritik av den tilldelade uppsatsen har lämnats in till examinatorn enligt anvisningar ovan
2. studenten har närvarat och aktivt deltagit vid presentationen och oppositionen av den tilldelade uppsatsen.

Betygssättning av prov 2 görs med en tvågradig betygsskala: godkänd, underkänd.

Övergångsbestämmelser

Studerande kan begära att examination enligt gällande kursplan genomförs högst tre gånger under en tvåårsperiod efter det att den upphört att gälla. Framställan härom ska skriftligt göras till prefekten. Med prov jämställs också andra obligatoriska inslag.

EXAMINATIONSTILLFÄLLEN

Uppsatsseminarier äger rum ***14-16 januari 2026.*** Schema för uppsatsseminarierna och opposition samt vilken uppsats man ska opponera på fastställs senast ***6 januari 2026*** och meddelas på Athena till deltagarna samma dag.

Studerande som under det aktuella kurstillfället inte har gjort det som står i punkt 1 och 2 under prov 1 ovan

- har inte rätt till mer handledartid (se ovan om ansökan om förlängd handledartid); dock har studenten alltid rätt att få sitt självständiga arbete bedömt vid ett senare examinations-tillfälle
- går miste om möjligheten att opponera på en annan uppsats innevarande termin; tillfälle för opposition ges i så fall i samband med att den egna uppsatsen försvaras
- kommer att få ett betygsstegs avdrag på betyg D-A, dvs om betyget skulle ha blivit t.ex. D blir betyget E

Om inte synnerliga omständigheter föreligger likställs frånvaro vid presentationen, oppositionen och försvar av den egna uppsatsen med att inte bli klar i tid. Detsamma gäller frånvaro vid oppositionen av den tilldelade uppsatsen. Nytt examinationstillfälle för försvar av det egna arbetet respektive opposition av någon annans arbete fastställs av kursansvarig lärare.

MOMENTBESKRIVNINGAR OCH BETYGSKRITERIER

Kursen utgörs främst av ett självständigt statistiskt arbete inom något statistiskt arbetsområde som ska dokumenteras i form av en uppsats och sedan försvaras vid ett seminarium. Den studerande tilldelas en handledare som är lärare vid institutionen. Valet av område som ska behandlas i uppsatsen sker till viss del beroende på den studerandes intresse men kan också ske på förslag av handledaren.

Kursen ska ge kunskaper om planering, genomförande och avrapportering av eget arbete, vad gäller bearbetning av teoretiska och praktiska problem. Kursen innehåller många andra inslag som är viktiga för statistiskt, praktiskt och vetenskapligt arbete. Du lär dig att tackla de praktiska problem som alltid dyker upp när man vill tillämpa sina kunskaper på ett nytt område.

Kursen ger också kunskaper om hur man kritiskt granskar ett statistiskt arbete, vilken vetenskaplig litteratur som finns inom statistiken och hur man söker referenser, hur man disponerar och skriver en vetenskaplig rapport samt hur man muntligt presenterar och diskuterar sina och andras resultat.

Kursen ger kunskaper som är av nytta inte bara inom statistiska tillämpningar utan även annan vetenskaplig och utredande verksamhet.

Bedömningen är individuell trots att studenter arbetar tillsammans med uppsats och opposition; olika betyg kan ges på samma uppsats respektive opposition beroende på den individuella arbetsinsatsen.

Vid betygssättning används följande bedömningsgrunder (från kursplanen):

Genomförande av arbetet, formalia, problemformulering, avgränsningar, kunskap om den teoretiska bakgrunden, tolkning och analys av resultaten, kritiskt förhållningssätt, litteratur, självständighet, förmåga att hålla den fastställda tidsplanen för arbetet, muntlig och skriftlig redovisning av arbetet, muntlig och skriftlig diskussion av andras arbeten samt seminariedeltagande.

För godkänt slutbetyg på hela kursen krävs lägst betyget E på prov 1, betyget godkänd på prov 2 samt fullgjord närvaro på minst det antal uppsatsseminarier som framgår ovan under Obligatorisk närvaro. Sammanvägt betyg på hela kursen likställs med betyget på prov 1. Del av kurs som tillgodoräknats utesluts ur sammanvägningen för slutbetyg.

Betygskriterier

A:	*Uppsats:* Studenten har med stor grad av självständighet formulerat, analyserat och löst ett statistiskt problem på ett adekvat sätt. Vidare har studenten redovisat och dokumenterat ett vetenskapligt arbete. Studenten har också visat sig väl kunna granska statistiska rapporter, artiklar e.d. på ett utomordentligt, vetenskapligt sätt. En mycket övertygande vetenskaplig argumentation. Nyskapande problemval är ett starkt plus. Väl motiverade avgränsningar. Bra datahantering, språk, disposition, tabeller, figurer, formler och referenser o.d. Tidsramarna under terminen har följts. Studenten har på ett utmärkt sätt muntligen försvarat sitt arbete vid seminariet. Vidare har uppsatsen lämnats in i tid och försvarats under den termin man är förstagångsregistrerad. *Opposition:* Studenten har på ett mycket bra sätt presenterat och opponerat på den tilldelade uppsatsen, dels muntligt vid seminariet, dels som en kortfattad skriftlig sammanfattning. Det framgår tydligt att studenten har granskat uppsatsen kritiskt, kan förmedla innehållet och föra en intresseväckande diskussion om dess kvaliteter.
B:	Uppfyller helt kraven för C men endast delvis kraven för A.
C:	*Uppsats:* Studenten har med någon grad av självständighet formulerat, analyserat och löst ett statistiskt problem på ett adekvat sätt. Vidare har studenten redovisat och dokumenterat ett vetenskapligt arbete. Studenten har också visat sig kunna granska statistiska rapporter, artiklar e.d. på ett tillfredsställande, vetenskapligt sätt. Ett gott arbete utan betydande brister. Väl motiverade avgränsningar. Tillfredsställande datahantering, språk, disposition, tabeller, figurer, formler och referenser o.d. Tidsramarna under terminen har följts.

	Studenten har på ett bra sätt muntligen försvarat sitt arbete vid seminariet. Vid behov har uppsatsen efter seminariet reviderats enligt anvisningar från examinator och/eller handledare. *Opposition:* Studenten har på ett bra sätt presenterat och opponerat på den tilldelade uppsatsen, dels muntligt vid seminariet och dels som en kortfattad skriftlig sammanfattning. Det framgår tydligt att studenten har granskat uppsatsen kritiskt, kan förmedla innehållet och föra en diskussion om dess kvaliteter.
D:	Uppfyller helt kraven för E men endast delvis kraven för A-C.
E:	*Uppsats:* Studenten har formulerat, analyserat och löst ett statistiskt problem på ett tillfredsställande sätt. Vidare har studenten redovisat och dokumenterat ett arbete på ett tillfredsställande sätt. Studenten har också visat sig kunna granska statistiska rapporter, artiklar e.d. Relevant metod, men begränsad teorianknytning. Avgränsningar är beskrivna och förklarade. Språk, datahantering, disposition, tabeller, figurer, formler och referenser o.d. har inga allvarliga brister. Studenten har på ett tillfredsställande sätt muntligen försvarat sitt arbete vid seminariet. Vid behov har uppsatsen efter seminariet reviderats enligt anvisningar från examinator och/eller handledare. *Opposition:* Studenten har på ett tillfredställande sätt presenterat och opponerat på en tilldelad uppsats, dels muntligt vid seminariet, dels som en kortfattad skriftlig sammanfattning. Det framgår tydligt att studenten har satt sig in i uppsatsen, kan förmedla innehållet och föra en diskussion om dess kvaliteter.
Fx:	Ett eller flera av kriterierna för E ej uppfyllt.
F:	Lärandemålen har ej uppnåtts alt. manuskriptet ej inlämnat i tid eller ej försvarat vid seminarium.